

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ĮSTATYMO „DĖL UŽSIENIEČIŲ TEISINĖS PADĖTIES“ NR. IX-2206
5 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengtų projektų tikslai ir uždaviniai

Įstatymo projektą parengti paskatino būtinybė imtis veiksmų, kad Lietuva netaptų nelegalių migrantų tranzito šalimi, būtų padidintas Lietuvos visuomenės stabilumas bei saugumas ir užkirstas kelias trečiųjų šalių politinių tikslų įgyvendinimui.

Patiriamos hibridinės atakos metu, esant ekstremaliai situacijai ar ekstremaliajam įvykiui dėl masinio užsieniečių antplūdžio, būtina iki 12 mėnesių ilginti terminą, kuris skirtas prieglobsčio prašytojus, pateikusius prašymus suteikti prieglobstį pasienio kontrolės punktuose, tranzito zonose ar netrukus po neteisėto Lietuvos Respublikos valstybės sienos kirtimo, iki nepriimtas sprendimas įleisti juos į Lietuvos Respubliką, laikinai apgyvendinti pasienio kontrolės punktuose, tranzito zonose, Valstybės sienos apsaugos tarnyboje ar kitose tam pritaikytose vietose, nesuteikiant jiems teisės laisvai judėti Lietuvos Respublikos teritorijoje.

Šiuo metu nemažai nelegalių migrantų atvyksta ne iš zonų, kur vyksta aktyvūs kariniai konfliktai, ne visų jų tapatybės žinomos ir ne apie visus galima surasti informacijos, kokiais tikslais jie iš tiesų atvyko į Lietuvą (kaip tarpinę stotelę ar galutinį tašką), dalis jų piktnaudžiauja prieglobsčio procedūra. Negalima atmesti galimybių, jog tokiais nelegaliais migrantais naudojasi kaimyninės diktatūros, norėdamos įgyvendinti savo politinius tikslus, siekdamos destabilizuoti padėtį mūsų valstybėje.

Apie nelegalių migrantų judėjimo ribojimo termino ilginimą iki 12 mėnesių jau buvo kalbėta ir neeilinės Seimo sesijos metu, todėl įstatymo pakeitimas labai savalaikis. Lietuvos Respublika neturi būti neteisėtos migracijos tranzito keliu, o nelegalių migrantų neišsiuntus į jų šalį per 6 mėnesius ar jiems gavus neigiamus prieglobsčio atsakymus, dėl kiekvieno konkretaus atvejo būtų kreipiamasi į teismus, tuomet gali susiformuoti negera praktika, jog nelegaliems migrantams išbuvus pusmetį Lietuvoje, jie galės laisvai judėti mūsų šalyje ir už jos ribų. Šiuo įstatymo pakeitimu norima paisyti ne tik tarptautinių įsipareigojimų, bet ir apsaugoti nacionalinius Lietuvos interesus.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Įstatymo projektą parengė Lietuvos Respublikos Seimo nariai: Jonas Jarutis, Dainius Gaižauskas ir Giedrius Surplys.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami Įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai

Šiuo metu yra numatyta, kad prieglobsčio prašytojai, pateikę prašymus suteikti prieglobstį pasienio kontrolės punktuose, tranzito zonose ar netrukus po neteisėto Lietuvos Respublikos valstybės sienos kirtimo, iki nepriimtas sprendimas įleisti juos į Lietuvos Respubliką, laikinai apgyvendinami pasienio kontrolės punktuose, tranzito zonose, Valstybės sienos apsaugos tarnyboje.

Esant karo padėčiai, nepaprastajai padėčiai, dėl masinio užsieniečių antplūdžio paskelbtai ekstremaliajai situacijai ar ekstremaliajam įvykiui, prieglobsčio prašytojai, pateikę prašymus suteikti prieglobstį pasienio kontrolės punktuose, tranzito zonose ar netrukus po neteisėto Lietuvos Respublikos valstybės sienos kirtimo, iki nepriimtas sprendimas įleisti juos į Lietuvos Respubliką, laikinai apgyvendinami pasienio kontrolės punktuose, tranzito zonose, Valstybės sienos apsaugos

tarnyboje ar kitose tam pritaikytose vietose, nesuteikiant jiems teisės laisvai judėti Lietuvos Respublikos teritorijoje.

Jeigu per 28 dienas nuo prieglobsčio prašytojo, laikinai apgyvendinto laikino apgyvendinimo vietose, prašymo suteikti prieglobstį pateikimo dienos nebuvo priimtas galutinis sprendimas, Migracijos departamentas priima sprendimą įleisti tokį prieglobsčio prašytoją į Lietuvos Respubliką. Paskelbus karo padėtį, nepaprastąją padėtį, taip pat ekstremaliąją situaciją ar ekstremalųjį įvykį dėl masinio užsieniečių antplūdžio, šioje dalyje nurodytas 28 dienų terminas pratęsiamas karo padėties, nepaprastosios padėties, dėl masinio užsieniečių antplūdžio paskelbtos ekstremaliosios situacijos ar ekstremaliojo įvykio laikotarpiui ir 28 dienoms po jų pabaigos, tačiau ne ilgiau kaip 6 mėnesiams.

4. Siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Termino ilginimas iki 12 mėnesių padidintų mūsų valstybės galimybes surasti reikiamą informaciją apie atvykusius nelegalius migrantus, sužinoti jų tikruosius atvykimo tikslus, užkirsti kelią nedemokratinėms kaimyninių valstybių politinių tikslų (padėties Lietuvoje destabilizavimo ir pan.) įgyvendinimui.

Taip pat tai būtų papildoma atgrasymo priemonė dar tik norintiems atvykti nelegaliems migrantams, kuriems nebus palanki aplinkybė ilgiau gyventi laikinose prieglobsčio vietose be teisės judėti Lietuvos Respublikos teritorijoje ir už jos ribų.

Priėmus įstatymo pakeitimus būtų ženkliai padidintas Lietuvos visuomenės saugumas, įdėtos didesnės pastangos mūsų piliečių pamatinėms teisėms užtikrinti, kartu nepažeidžiant ir užsieniečių teisių.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai, galimos neigiamos priimtų įstatymų pasekmės ir kokių priemonių reikia imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta
Nėra.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Priimtas įstatymas įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai neturės.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Priimtas įstatymas tiesioginės įtakos verslo sąlygoms ir jo plėtrai neturės.

8. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Priimtam įstatymui įgyvendinti kitų įstatymų parengti, pakeisti ar pripažinti netekusiais galios nereikės.

9. Įstatymo projekto atitiktis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimams ir Įstatymų projektų sąvokų ir jas įvardijančių terminų įvertinimas Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymo projektas atitinka Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimus.

10. Įstatymo projekto atitiktis Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos dokumentams

Įstatymo projektas neprieštarauja Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos teisės normoms.

11. Įstatymui įgyvendinti reikalingi įgyvendinamieji teisės aktai, šių aktų rengėjai ir terminai

Įstatymui įgyvendinti nereikalingi papildomi teisės aktai.

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti

Papildomų valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų nereikės.

13. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai, rekomendacijos ir išvados

Rengiant Įstatymo projektą, specialistų vertinimų rekomendacijų ir išvadų nebuvo gauta, viešosios konsultacijos nevykdytos.

14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia Įstatymo projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno *Eurovoc* terminus, temas bei sritis

Nėra.

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Nėra.

Seimo nariai

Jonas Jarutis

Giedrius Surplys

Dainius Gaižauskas